

МӘЖІЛІС ХАТТАМАСЫ

КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ҰМУ» ОӘЖ Педиатрия бойынша ЖБТ «Денсаулықсақтау» бағытын дайындау

Хаттама №11 14.04.2026ж.

Қатысушылар:

ЖБТ төрағасы - Катарбаев А.К., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің», балалар жұқпалы аурулары кафедрасының меңгерушісі
ЖБТ төрағаның орынбасары - Ташенова Г.Т., «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің», профессор Н.А. Барлыбаева атындағы балалар аурулары кафедрасының меңгерушісі
ЖБТ хатшысы- Ксетаева Г.К. С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің», балалар жұқпалы аурулары кафедрасының қауымдастырылған профессоры (эл.почта:gur.pediatriya@gmail.com)

Мүшелері:

1. Ерекешов Асылжан Абубакирович, м.ғ.к КАҚ «Астана медициналық университетінің», балалар хирургиясы кафедрасының профессоры.
2. Момынқұлов Айдар Ордабекович, м.ғ.к., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің», балалар хирургиясы кафедрасының қауымдастырылған профессоры (доцент).
3. Ким Светлана Валентиновна, м.ғ.к., КАҚ «М. Оспанов атындағы БҚМУ» №2 балалар аурулары кафедрасының меңгерушісі.
4. Мустапаева Нагима Мусабековна, м.ғ.к., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» нефрология кафедрасының қауымдастырылған профессоры (доцент).
5. Сейсебаева Роза Жакановна, м.ғ.д., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» АЕП кафедрасының меңгерушісі.
6. Курманбекова Сауле Каспаковна, м.ғ.к., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» балалар аурулары кафедрасының профессоры.
7. Испаева Жанат Бахитовна м.ғ.д., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» аллергология және клиникалық иммунология кафедрасының меңгерушісі.
8. Куттықужанова Ғалия Ғабдуллаевна, м.ғ.д., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» балалар жұқпалы аурулары кафедрасының профессоры.
9. Ахенбекова Аида Жаксыбаевна, м.ғ.к., «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» балалар аурулары кафедрасының қауымдастырылған профессоры (доцент).
10. Садыкова Алтынай Женисовна, PhD, м.ғ.к., «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» балалар аурулары кафедрасының қауымдастырылған профессоры (доцент).
11. Базарбаева Айгуль Абаевна, м.ғ.к., АҚ «Педиатрия және балалар хирургиясы ғылыми орталығының» ғылым және білім бойынша жетекшісі.
12. Мырзабекова ГульшараТуребековна, м.ғ.д., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» балалар аурулары кафедрасының профессоры.
13. Жубанышева Карлығаш Биржановна, м.ғ.к., КБҚ ҚРМУ неонатология кафедрасының меңгерушісі.
14. Идрисова Жанат Рустемовна, м.ғ.д., КАҚ «С.Ж. Асфендияров атындағы Қаз ұлттық медициналық университетінің» нервтік аурулары кафедрасының профессоры.

КҮН ТӘРТІБІ:

1. ҚР ДСМ РОӘБ ОӘБ ұсынған өзгерістер аясында «Педиатрия» және «Балалар хирургиясы» мамандықтары бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымын талқылау, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу шеңберінде.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕНДЕР:

Қатарбаев А. К., КАҚ "ҚазҰМУ С. Д. Асфендиярова" КЕАҚ жанындағы педиатрия жөніндегі ЖБТ төрағасы: ҚР ДСМ РОӘБ ОӘБ ұсынған өзгерістер аясында «Педиатрия» және «Балалар хирургиясы» мамандықтары бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымын талқылау қажет. Бұл талқылау Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу шеңберінде жүргізіледі. Талқылау қорытындысы бойынша тиісті шешім қабылдап, материалдарды ОӘБ қарауына ұсыну.

Профессор Ерекешов А.А., «Балалар хирургиясы» комитетінің төрағасы.

«Балалар хирургиясы» комитетінде «Балалар хирургиясы» мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы талқыланды, оның қорытындысы бойынша келесі өзгерістер енгізілді.

Бағдарламаға енгізілген пәндер:

1. «Балалар жасындағы анестезиология-реаниматология» (4 кредит).
Тақырыптар: уланулар; әртүрлі генездегі ми ісінуі; ДВС-синдром; жедел бүйрек зақымдануы.
2. «Балалар хирургы тәжірибесіндегі педиатриялық мәселелер» (4 кредит).
Тақырыптар: балалардағы пневмониялар; он екі елі ішек пен асқазанның ойық жара ауруы; балалардағы созылмалы панкреатиттер; балалардағы созылмалы іш қату; балалардағы ойық жаралы колит; балалардағы геморрагиялық васкулит; балалардағы гемофилия; балалардағы пиелонефрит; балалардағы жүйелік васкулиттер; балалардағы қант диабеті.

«Балалар хирургиясы» мамандығы бойынша интернатура түлектеріне арналған практикалық дағдылар тізбесіне талдау жүргізіліп, қайта қаралды. Талдаудың мақсаты — Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі мен Денсаулық сақтау министрлігінің талаптарына сәйкес манипуляциялар мен операциялар тізбесін оңтайландыру, «қарапайымнан күрделіге» қағидатын қамтамасыз ету, сондай-ақ меңгеру деңгейлеріне сәйкестігін сақтау (1 — танысу; 2 — теориялық дайындық / қатысу; 3 — бақылаумен орындау; 4 — өз бетінше орындау).

Бастапқы тізбеге қатысты негізгі ескертулер:

1. Негізгі жалпы хирургиялық дағдылардың болмауы (қолды өңдеу, стерильді қолғап кию, жергілікті анестезия жасау, тігіс салу және алу, таңу жүргізу). Интернатура деңгейінде бұл дағдылар 3–4 деңгейде міндетті болып табылады.
2. Жекелеген тармақтардың қайталануы және нақты тұжырымдалмауы, мысалы: «қисық мойын кезінде операциялар» — әдістері нақтыланбаған; «жіңішке және тоқ ішекке реконструктивтік операциялар» — тым жалпылама тұжырымдалған..
3. Балалар хирургиясы үшін маңызды бірқатар дағдылардың болмауы: шеткері веналарды пункциялау және катетерлеу, инфузиялық терапия жүргізу, плевра пункциясы (2 деңгейде көрсетілген, нақтылауды қажет етеді), шұғыл трахеостомия, парацентез, люмбальды пункция.

4. Интернатура барысында тіпті бақылаумен де орындалмайтын операцияларды (мысалы, портальды гипертензия кезіндегі операциялар) қысқарту немесе оларды тек таныстыру деңгейіне (0/1 деңгейі) ауыстыру қажеттілігі.

Ұсыныстар:

1. **4 деңгей бойынша дағдылардың санын көбейту** 5–7 дейін (Интерн өз бетінше орындай алуы тиіс базальқ процедуралар: жараларды алғашқы хирургиялық өңдеу (ПХО), гипстік иммобилизация, тазартушы клизма, асқазанды зондтау, қуықты катетерлеу, тері тігістерін салу, венепункция/перифериялық веналық катетер қою).
2. **3 деңгей**– Бақылаумен орындау деңгейі: реанимациялық шаралар, ірінді ошақтарды ашу, буын пункциясы, қан тобын анықтау, ректальды зерттеу, сәулелі сүйек басының шығуын орнына салу, типтік сынықтардың жабық репозициясы, Бюлау бойынша дренаж қою.
3. **2 деңгей**– Ассистенция жасау және кезеңдерін білу деңгейі: венесекция, остеоперфорация, Панцетти әдісі, инвагинацияны консервативті жолмен жою, катерсіз түзілістерді алып тастау.
4. **1 деңгей**– Танысу деңгейі (қағидаттары, демонстрация, күрделі операцияларға ассистент ретінде қатысу).

Бастапқы тізіммен салыстырғандағы өзгерістер:

1. **Қосылған:** 8 базальқ дағды қосылды (қолды өңдеу, тігіс салу, анестезия, венепункция, иммобилизация, парацентез, люмбальды пункция, коникотомия, анус бужирлеу).
2. **Алынып тасталды** (интернатура үшін артық болып саналатын): бассүйек трепанациясы және гематоманы алып тастау (нейрохирургия), артродездеу, ампутациялар (интерннің балалар хирургиясы шеңберінен тыс), портальды гипертензия кезіндегі операциялар (тар бейінді). Бұл тақырыптар теориялық түрде оқытылады, бірақ практикалық тізімге кірмейді.
3. **Тұжырымдар нақтыланды:** «ішекке реконструктивтік операциялар» нақты араласуларға бөлінді, «Панцетти әдісі» жеке тармақ ретінде бөлектенді.
4. **Деңгейлер өзгертілді:** интерн өз бетінше орындауы тиіс манипуляциялар (ПХО, гипс, тігістер) үшін деңгейі көтерілді; күрделі операциялар үшін деңгейі 1-ге дейін төмендетілді.

Ұсынылып отырған қайта қаралған тізім (64 дағды «Балалар хирургиясы» комитетінде (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-қосымшалар) бөлімдер бойынша топтастырылған, әр бөлімнің ішінде «қарапайымнан күрделіге» қағидаты сақталған. Меңгеру деңгейлері интернатураның нақты жағдайлары ескеріле отырып түзетілді. Аталған тізім Қазақстан Республикасында «Балалар хирургиясы» мамандығы бойынша интернатура түлегіне қойылатын минималды талап ретінде бекітуге ұсынылуы мүмкін.

«Балалар хирургиясы» мамандығы бойынша интернатура түлектерінің резидентураға түсу траекториясын бейінді Комитетте талқылағаннан және ұсынылған тізімді қарастырғаннан кейін, балалар хирургиясы бойынша интернатура түлектерінің резидентураға түсу тәртібіне келесі өзгерістер енгізу ұсынылады:

1. **Қосу** мамандықтар тізіміне — **ОНКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ГЕМАТОЛОГИЯ (БАЛАЛАР);**
  2. Тізімнен «Ядролық медицина» және «Неонатология» мамандықтарын алып тастау.
- Профессор Ташенова Г.Т., «Педиатрия» комитетінің төрағасы, бейінді Комитетте ҚР ДСМ РӨӘБ ОӘБ ұсынған өзгерістер аясында Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу шеңберінде «Педиатрия» мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы талқыланды. **Ұсыныстар мен толықтырулар жоқ.**

С. Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті, нефрология кафедрасының қауымдастырылған профессоры Мустапаева Н.М., балалар хирургиясы кафедрасының қауымдастырылған профессоры Момынқұлов А.О. балалар аурулары кафедрасының қауымдастырылған профессоры Ахенбекова А. Ж.: талқылау қорытындысы бойынша барлық баяндамашылар көрсетілген мамандықтар бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымына енгізілген өзгерістерді, толықтыруларды және ұсынымдарды (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-қосымшалар) қолдады.

Басқа ұсыныстар түскен жоқ. «Педиатрия» ГУП шешімі: дауысқа қою және әрі қарай ҚР ДСМ РОӘБ ОӘБ деңгейінде қарауға ұсыну.

Дауыс беру нәтижелері

«Ия» – бірауыздан 17 адам

(ОӘБ "ҚазҰМУ С. Д. Асфендияров" КЕАҚ жанындағы педиатрия жөніндегі ЖБТ мүшелері дайындық бағыты бойынша-Денсаулық сақтау).

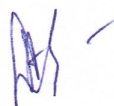
«Қарсы» - жоқ.

«Қалыс қалғандар» – жоқ

ШЕШІМІ:

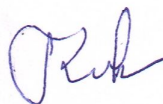
«Педиатрия» және «Балалар хирургиясы» мамандықтары бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымына енгізілген барлық өзгерістерді, толықтыруларды және ұсынымдарды Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу шеңберінде қабылдау және материалдарды ҚР ДСМ РОӘБ ОӘБ қарауына ұсынылсын.

ЖБТ ТӨРАҒАСЫ:

Катарбаев А.К.

ХАТШЫ:

Ксетаева Г.К.

1-бөлім. Базалық манипуляциялар және күтім (3–4 деңгейлер)

№	Операция / процедура	Деңгейі
1	Хирург қолын өңдеу, стерильді қолғап кию	4
2	Тері тігістерін салу және алу, түйін салу	4
3	Балаларда жергілікті инфильтрациялық анестезия	3
4	Шеткі венаны пункциялау және катетерлеу	4
5	Балаға тазартушы және сифонды клизма	3
6	Назогастральды зонд арқылы асқазанды зондтау және шаю	3
7	Ұлдар мен қыздарда жұмсақ катетермен қуықты катетерлеу	3
8	Жаралардың алғашқы хирургиялық өңдеуі (барлық түрлері)	4
9	Гипстік иммобилизация (таңғыштар, лонгеталар) салу	4
10	Сынықтар кезінде тасымалдау иммобилизациясы	3

2 қосымша

2-бөлім. Диагностикалық және емдік пункциялар, дренаждау (2–3 деңгейлер).

№	Операция / процедура	Деңгейі
11	Саусақпен ректальды зерттеу	3
12	Қан тобын және резус-факторды анықтау (экспресс-әдіс)	3
13	Тізе және шынтак буындарының пункциясы	3
14	Плевра пункциясы, Бюлау бойынша дренаж қою	3
15	Құрсақ қуысының пункциясы (парацентез)	2
16	Люмбальды пункция	2
17	Сүйек кемігін пункциялау (төс сүйегі, өкше сүйегі)	2

3 қосымша

3-бөлім. Шұғыл және реанимациялық көмектер (3-4 деңгейлер)

№	Операция / процедура	Деңгейі
18	Жүрек-өкпе реанимациясы (базалық және кеңейтілген кешен)	4
19	Шынтақ сүйегінің басының жартылай шығуын орнына салу	3
20	Жоғарғы тыныс жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру (Сафара әдісі, үштік қабылдау, коникотомия)	3
21	Сыртқы қан кетуді тоқтату (жгут салу, қысатын таңғыш, саусақпен басу)	4
22	Ішек инвагинациясын консервативті жолмен жою (пневмо- немесе гидроирригоскопия)	2

4 қосымша**4-бөлім. Кіші хирургиялық араласулар (2–4 деңгейлер).**

№	Операция / процедура	Деңгейі
23	Жұмсақ тіндердің ірінді ошақтарын ашу және дренаждау (фурункул, абсцесс, панариций)	4
24	Жұмсақ тіндердің қатерсіз түзілістерін алып тастау (липома, атерома, папиллома)	3
25	Жергілікті анестезиямен жұмсақ тіндерден бөгде затты алып тастау	3
26	Венесекция, артериосекция (Сельдингер әдісі бойынша катетерлеу)	2
27	Циркумцизио (ұма терісін кесу)	3

5 қосымша**5-бөлім. Травматология және ортопедия (1–3 деңгейлер).**

№	Операция / процедура	Деңгейі
28	Типтік сынықтардың жабық репозициясы (білек, бұғана, тобық)	3
29	Остеомиелит кезінде сүйек кемігі өзегін остеоперфорациялау және шаю	2
30	Туа біткен табанның қисаюында Панцетти әдісі (кезендік гипстеу)	3

№	Операция / процедура	Деңгейі
31	Аяқ-қол сүйектерінің ашық репозициясы	1
32	Компрессиялық-дистракциялық аппаратты орнату (тәсілдері)	1
33	Интрамедуллярлы және сүйекүсті остеосинтез (ассистенция)	1
34	Туа біткен сан сүйегінің шығуын жабық орнына салу (Тер-Егизаров-Шептун әдісі)	1
35	Туа біткен табанның қисаюы кезіндегі операциялар (тенотомия, капсулотомия)	1
36	Қол және табанға реконструктивтік операциялар (полидактилия, синдактилия) – ассистенция	1

6 қосымша

6-бөлім. Қуыстық және урологиялық операциялар (1-деңгей – ассистенция / демонстрация).

№	Операция / процедура	Деңгейі
37	Диагностикалық лапароскопия	1
38	Лапароскопиялық аппендэктомия	1
39	Дәстүрлі аппендэктомия, дренаж қоюмен	1
40	Шап және кіндік жарығына операция	1
41	Шап жарығы кезіндегі Лапароскопиялық герниография	1
42	Фреде-Рамштедт-Вебер бойынша Пилоромия (гипертрофиялық пилоростенозда)	1
43	Асқазанның немесе он екі елі ішектің перфоративті ойық жарасын тігу	1
44	Жіңішке ішекті резекциялау, анастомоз қалыптастыру («соңы-соңына»)	1
45	Гиршпрунг ауруы кезінде тоқ ішекті төмен түсіру операциясы (ассистенция)	1
46	по Кадер немесе Витцелю бойынша Гастростомия	1
47	Спленэктомия (ассистенция)	1

№	Операция / процедура	Деңгейі
48	Холецистэктомия (ассистенция)	1
49	Нефрэктомия, нефростомия, пиелолитотомия, цистолитотомия	1
50	Эпицистостомия	1
51	Варикоцеле кезіндегі операция (Иванисевич, Мармар бойынша)	1
52	Бауыр/өапенің Эхинококкэктомиясы	1
53	Ұрық безін төмен түсіру операциялары (орхипексия),	1
54	Аталық без қабықтарының гидроцеле кезінде Росс операциясы	1
55	Ұма ағзаларының жедел аурулары кезіндегі операциялар (аталық бездің бұралуы, гидроцеле)	1
56	Кұрсақ қуысы және кіші жамбас ағзаларының травмалық зақымдануларын тігу	1
57	Көкет жарығы кезіндегі операциялар	1
58	Балалардағы өкпе операциялары (лобэктомия, секвестрді алып тастау) — ассистенция	1
59	Өңешті бужирлеу	1
60	Анусты бужирлеу	4
61	Тері аутодермопластикасы (қағидаттары, трансплантат алу)	1

7 қосымша

7-бөлім. Эндоскопия және сәулелік диагностика (1-деңгей).

№	Операция / процедура	Деңгейі
62	Фиброэзофагогастродуоденоскопия (диагностикалық, емдік)	1
63	Бронхоскопия, цистоскопия, ректороманоскопия, колоноскопия (қатысу)	1
64	Сәулелік әдістерді қорытындылау (рентгенография, УДЗ, КТ, МРТ) ТПА ПШЖ және НШЖ	1